

KAPITOLA TŘETÍ

Člověk není hříčkou osudu a přírody, ale tvůrcem plamenných řádů

Člověk má vždy svobodu volby. Jedině nevědomost se může stát základem přesvědčení, že člověk je pouhou hříčkou osudu, a to by ho mělo zbavovat odpovědnosti za slova, pocity a myšlenky. Každá myšlenka je však příčinou a semínkem, jež přinese své neodvratné následky. Před odpovědností se neskryjeme bez ohledu na to, zda o tom víme, či nikoliv.

Hranice agnijógy, sv. 3, 344

1. Člověk sám rozhoduje o tom, zda bude hříčkou osudu, nebo jeho tvůrcem

Když se člověk stal hříčkou osudu, zvolil si sám svou cestu. Když člověk žije v područí majetku, je zahalen mračnem ješitnosti. Člověk se stal otrokem temných sil, a proto meč očištění nikdy nemine svůj cíl. Rozvoj poznání vyžaduje podporu všech center.

Když dává umělec na scéně ožít tomu, co jiný umělec svěřil papíru, jako by se tím vtěloval do jeho představy. Dobrý umělec se dokáže přetělovat natolik úspěšně, až ztrácí vlastní osobnost a se svou rolí zcela splývá. Tím hercem je *sutratma* a scénou sám život. Sutratma ztvárňuje ty role, které mu život ukládá. Musí hrát role dobré i zlé, ať se mu to líbí nebo ne. Proč ale máme být bezvládnou hříčkou osudu, když si můžeme vytvořit vytoužený obraz, stejně jako to dělá spisovatel, vtělit se v něj a sehrát v něm svou životní roli až do konce? Obraz svého ideálu může vytvořit jen člověk silný a smělý. Když pak do něj vstoupí, sehraje svou roli tak, že se obyčejná stránka jeho osobnosti zcela vytratí a opustí příbytek jeho vědomí. Můžeme přece prožít hrdinský život a naplnit krásou každé své slovo, gesto i pohyb. Je třeba pouze zvolit svůj obraz tak, aby byl v souladu s duchem a nahradil obraz našeho vnějšího Já se všemi jeho nedostatky, nedokonalostmi a obyčejností. Člověk musí dosáhnout dokonalosti. Vždyť každý z nás sní o tom, jakým za nějaký čas bude! Proč však jen snít, když můžeme smělým a jasným snem stvořit svůj vlastní obraz? Mů-

žeme jej uvést v život, stejně jako to na scéně tak často provádí dobrý herec, když na sebe bere podoby lidí vymyšlených tvořivou představivostí dramaturga. V životě však člověk sám tvoří svůj obraz, aby s ním pak splýnul tak těsně a hluboce, že jeho podoba nahradí jeho dřívější Já, jeho pozemskou osobnost. Tuto svou novou tvář obdaří velký herec života všemi vlastnostmi ducha, jež jsou s ním v harmonii. Tyto vlastnosti chce v sobě posilovat a nahradit jimi nynější nedostatky. Můžeme sehrát roli silného člověka, který vládne svým pocitům tak dlouho, tak samozřejmě a s takovou výdrží, že tyto vlastnosti přejdou do samé jeho podstaty a stanou se povahovým rysem jeho osobnosti. Pokud se duchu dobrých vlastností nedostává, může si je vytvořit, obdařit jimi svůj obraz a v ten se následně vtělit. Tak budou v jeho nitru vytvořeny a posíleny. Proč bychom měli být slabí, ubozí a bez vůle, když můžeme vytoužený obraz vytvořit navzdory celému světu? Můžeme se vzbouřit a sehrát svou roli až do konce. Přitom nemáme nikdy ani o krok ustupovat od svého ideálu. Zpočátku to nebude snadné, ale někdy i průměrný umělec dokáže svůj part zahrát dobře. Proč by tedy člověk nemohl dobře sehrát svou životní roli ve jménu spasení vlastní existence a projít životem jako hrdina? Naší cestou není pokrytectví a faleš, ale vtělení se do obrazu vlastního ideálu a věrnost tomuto ideálu až do konce. Máme před sebou příklady velikých osobností, reků a duchovních hrdinů, máme příklady zdrženlivosti, výdrže, odvahy i sebeovládání. Cožpak je nemožné je shromáždit pod praporem srdce? Cožpak je nemožné vtělit je do vlastního hrdinství? Sám tvůrce obrazu se stane hrdinou. V pokladnici lidských úspěchů a výdobytků

si můžeme s láskou a péčí vybrat to, co nás rozechvěje, a to, co si toužebně přejeme ve svém nitru posílit, a přitom nám na to často nepostačují síly a schopnosti. Učitel nám dává možnost posílit v sobě vytouženou vlastnost ducha tím nejjednodušším způsobem. Je to přece tak snadné! Šašek se bude snažit projevit, a stane se tak loutkou vnějších vlivů. Umělec však není šašek a život není cirkus. Jestliže tedy pochopíme smysl života a budeme chápat, že sutratma je oním velkým hercem na scéně života, můžeme tímto svým pozemským životem projít užitečně a roli, kterou nám přiřkl duch, dohrát až do skvělého konce.

Je zde vhodné použít podobenství o korábu, protože i zde musí být kapitán neustále ve střehu a kormidlo musí být ve správných rukou. Mnohé lodi se dnes plaví po oceánu života bez kormidla a plachet a jsou odkázány na libovůli živlů. Netuší, kam je vichřice zanese nebo zda se neroztříští o mořskou vlnu. Každá mlha, útes či mělčina pro ně znamená nebezpečí. Kormidlo nelze pustit z ruky ani na chvíli a je třeba pevně držet směr. Silou, jež nás požene kupředu, je agni. Byla-li jeho moc probuzena, je zaručeno, že se koráb nezastaví. Základem je směřování k cíli. Živly mají kapitánovi sloužit, voda má nést jeho loď a vítr má nadouvat jeho plachty a vést jej k cíli. Tytéž živly však mohou z korábu učinit pouhou bezvládnou dětskou hračku, pustil-li kapitán, třeba jen na okamžik, kormidlo ze svých rukou. Buď bude člověk řídit vlastní mikrokosmos a ovládne živly svou mocí, nebo se stane jejich bezvládnou hračkou a nebude mu již pomoci. Pravým vládcem je jedině vůle a její ohnivá podstata.

Když máme cíl a směr a pevnou ruku na kormidle, živly nám přestanou odporovat a pomohou nám dospět k cíli. Zkušený mořeplavec nepustí kormidlo ani na okamžik. Jedině pomocí vůle lze měnit směr plavby, čelit živlům a jejich moc obrátit ve svůj prospěch. Sám člověk tedy rozhoduje, zda bude hříčkou osudu, nebo jeho tvůrcem.

Obyčejní lidé, kteří se přimknou ke sféře jemné viditelnosti, ji začnou přijímat stejně tak, jako kdysi přijímali své hmotné prostředí. Budou na ni reagovat stejně jako za svého života na Zemi. Abychom prorazili kruh beznaděje, musíme mít alespoň základní znalosti. Jestliže však byly předem popřeny, nemáme nárok ani na naději. Právě tím je popírání tak zhoubné. Mění člověka v bezvládnou hříčku osudu a všemožných úkladů zlých obyvatel jemnohmotného světa. Útěcha je pouze v tom, že čisté srdce kolem sebe, a to i nevědomky, vytváří kruh čistoty, a připojuje se tak k vrstvě, jež je s ním v harmonii.

Naše Učení souvisí s vesmírem, je známým aspektem vesmírné pravdy, a proto je zčásti zhmotněno v dalekých světech, a to bez ohledu na formu. Čím výše je ve vesmírné hierarchii planeta, tím vyšší a jemnější je forma zhmotnění. Na Zemi bylo zjeveno Učení života, tedy Učení živé etiky pouze částečně. Jestliže však uplatníme jeho základní teze na projevy evoluce jsoucna, pochopíme i ty nejvzdálenější směry a formy vývoje na dalekých planetách. Do rámce vymezeného Učením zapadá veškerý zjevený vesmír. Pralaje, manvantary, cykly, kruhy a vzestup světů a lidských společenství po spirále jsou vlastní všem kosmickým jevům.

Tok evoluce je určován vůlí vesmíru. Vesmírný magnet působí v rámci velkých vesmírných zákonů. Jestliže tedy říkáme, že naším cílem je učinit člověka obranyschopným bez jediného nástroje, pak tvrdím, že jsou i takové světy, kde člověk požívá této ochrany a kde není hříčkou osudu a přírody, nýbrž spolutvůrcem plamenných řádů.

Buď vezme člověk osud do vlastních rukou, nebo zůstane jeho hříčkou. Tou přestane být jedině ten, kdo se rozhodne ovládnout evoluci svého ducha za pomoci vlastní vůle. K tomu je třeba chápat, že život je jako scéna, na níž vystupuje sutratma, velký herec života. Tuto znalost je dále zapotřebí uplatnit v životě a uložit sutratmovi, aby hrál role určované a vybírané naším pohledem na svět. Vnější podmínky a okolní svět jsou pouhými divadelními prkny, na nichž se odehrává role určená vůlí. Na kvalitě těchto prken přitom vůbec nezáleží.

Příroda netrpí stejnost. Dokonce ani na stromě nenaleznete dva stejné listy. O to důležitější je podstata lidských snah a směřování, neboť ony určují směr celého lidského života. Směr naší pouti závisí na vůli, takže můžeme říci, že člověk kuje svůj osud vlastníma rukama jako bájný kovář své železo.

2. Člověk je pánem osudu a má vždy právo volby

Naše vědomí je místem, kde máme vstřebat, vyrovnat a uplatnit principy pozemské i nebeské, hmotné i jemné, zřejmé i neviditelné a materiální i ohnivé. Zemi nelze opustit a odvrátit se od ní právě tak, jako není možné se pohroužit v pozemské statky a vyjmout z nich to, co pochází z Vyššího světa. Rovnováha vychází z našeho vědomí, kontrolu a řízení obstarává vůle a silou, jež působí na vědomí, je karma. O svém osudu však nakonec rozhoduje sám člověk, který má v každém okamžiku právo volby. Každý je totiž strůjcem svého štěstí či neštěstí.

Zápas mezi světlem a temnotou, jenž zuří již od pradávna, zachvacuje celou planetu. Tato bitva zároveň probíhá v mikrokosmech jednotlivých lidí. Následky katastrof, které vyvolal člověk, před ním vyvstávají v celé své síle, zatemňují jeho mysl a brání mu v další cestě za světlem. Člověk je pak nucen stanout tváří v tvář své vlastní svobodné vůli a vykonat volbu, jíž rozhodne o svém osudu. Celý problém je tedy v tom, zda se duchu podaří nad nahromaděnými elementy zvítězit, nebo tomu bude naopak. V době, kdy jedna jугa střídá druhou, má vyřešení tohoto problému neobyčejný význam, protože se skrze něj rozhodne také o budoucnosti samotného člověka.

Rozhoduje se o osudu planety. Obyčejné věci ztrácejí svůj smysl, jsou-li izolovány od hlavního proudu světového směřování. Osud každého jednotlivého člověka závisí na osudu celé planety. Člověk jako je-

den z prvků světa se z něj nemůže vydělit a určitým způsobem se světového života účastní všichni. Někteří lidé se domnívají, že mohou svůj osud oddělit od osudu planety a uzavřít se do oblasti svých osobních zájmů nebo iluze blahobytu. Lidská srdce však začínají reagovat na neštěstí světa, čímž jej rozdělují a berou na sebe část jeho břemene. Srdce se probouzejí, aby se zapojila do událostí, které právě probíhají. Do víru událostí jsou vtahováni všichni bez rozdílu. Každý je podle své podstaty přitahován k jednomu z pólů – ke světlu, nebo temnotě. Přitažlivosti pólů se nelze ubránit, čímž dochází k rozhodnutí o osudu každého jednotlivého člověka. Každý z nás přitom rozhoduje o svém osudu sám, protože je sám svým soudcem. Každý se může svobodně rozhodnout, ke kterému pólu bude směřovat. K tomuto pólu se pak v tuto neo- byčejnou dobu na přelomu epoch přimkneme.